

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 338/08-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. A. F., T., zastúpenej advokátom JUDr. K. Š., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 30 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Sociálnej poisťovne – ústredie Bratislava, vo veci vedenej pod č. 5252203740 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. A. F. o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2008 doručená sťažnosť Ing. A. F. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a podľa čl. 30 ods. 1 listiny postupom Sociálnej poisťovne – ústredie Bratislava, vo veci vedenej pod č. 5252203740 (ďalej len „Sociálna poisťovňa“ a „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 23. mája 2005 podala žiadosť o dôchodkovú dávku. Dňa 8. júna 2005 s ňou bola na príslušnej pobočke spísaná žiadosť o dôchodkovú dávku. Dňa 27. júla 2005 Sociálna poisťovňa vydala rozhodnutie č. 5252203740, ktoré bolo sťažovateľke doručené 19. augusta 2005. Toto rozhodnutie považuje sťažovateľka za nulitný akt, pretože Sociálna poisťovňa prekročila svoju rozhodovaciu právomoc vyplývajúcu z § 179 ods. 1 písm. a) v spojení s § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

«Rozhodnutie č. 5252203740 zo dňa 27. 7. 2005 nieje rozhodnutím o dávke v zmysle § 179 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona o sociálnom poistení, ale rozhodnutím o priznaní predčasného starobného dôchodku od 1. 6. 2005, ktoré Sociálna poisťovňa ústredie vydala s odvolaním sa na § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nad rámec svojej rozhodovacej právomoci vymedzenej zákonom. V zmysle ustanovení § 179 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení nemá odporkyňa právomoc vydať rozhodnutie o nároku žiadateľa na odchod do predčasného starobného dôchodku, t. j. o splnení podmienok nároku na predčasný starobný dôchodok (odchod do dôchodku). Má právomoc vydať len rozhodnutie o dávke, t. j. o sume dávky, ktorá sťažovateľke patrí, v tomto prípade podľa § 68 ods. 1 zákona.

V rozhodnutí pod č. 5252203740 (ďalej len „rozhodnutie“) zo dňa 27. júla 2005 odporkyňa rozhodla podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) o priznaní predčasného starobného dôchodku sťažovateľky, t. j. o priznaní nároku na odchod do predčasného starobného dôchodku od 1. 6. 2005. V rozhodnutí uviedla aj sumu predčasného starobného dôchodku 7 771 Sk, ktorú druhým výrokom rozhodnutia zvýšila od 22. júla 2005 na sumu 8459 Sk s odvolaním sa na § 293e zákona o sociálnom poistení. Rozhodnutie odporkyne nebolo vydané

na základe žiadosti sťažovateľky o dôchodok zo dňa 8. 6. 2005 v konaní podľa § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktorým sa realizuje čl. 39 ods. 1 ústavy a čl. 30 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a v ktorom sa rozhoduje oprave - nároku účastníka konania postupom podľa procesných ustanovení § 172 až § 212 OSP, t. j. v konaní o dávke. ...

Sťažovateľka, ktorá nedisponuje právnickým vzdelaním, dňa 25. augusta 2005 podala na prvostupňovom žalobu proti tomuto rozhodnutiu odporkyne, ktorú neskôr doplnila podaním zo dňa 9. septembra 2005 a 15. apríla 2006.

Konanie na Krajskom súde v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sa uskutočnilo pod č. k. 34Sd/54/2005. ...

Dňa 25. apríla 2006 vydal krajský súd rozsudok pod č. k. 34 Sd/54/2006, ktorým, podľa názoru sťažovateľky, v rozpore s príslušnými ustanoveniami OSP potvrdil ako vecne správne rozhodnutie nulitný akt odporkyne č. 5252203740 zo dňa 27. júla 2005. ...

Sťažovateľka sa proti rozsudku krajského súdu odvolala odvolaním zo dňa 22. mája 2006 predloženým krajskému súdu dňa 24. mája 2006. ...

Dňa 25. apríla 2007 sa uskutočnilo vyhlásenie rozsudku odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania, na ktorom odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny. ...

Odvolací súd potvrdil ako vecne správny rozsudok krajského súdu zo dňa 25. apríla 2006, č. k. 34Sd/54/2005-64, ktorým tento potvrdil ako vecne správne rozhodnutie odporkyne č. 5252203740 zo dňa 27. júla 2005. Odvolací súd v rozsudku pod sp. zn. 5 So 70/2006 dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľky nie je opodstatnené. Tomuto postupu však evidentne predchádzali nezákonné procesné postupy, ktoré svedčia o nezákonom ovplyvňovaní sudcov, ktorí vo veci rozhodovali. ...

Dňa 8. júna 2007 Rozsudok Najvyššieho súdu SR ako odvolacieho súdu zo dňa 25. apríla 2007 nadobudol právoplatnosť.»

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol nálezom:

„1. Sociálna poisťovňa ústredie svojím postupom (iný zásah), nečinnosťou v konaní o dávke predčasného starobného dôchodku, ktoré sa začalo na základe žiadosti sťažovateľky dňa 8. 6. 2005 pod č. 5252203740, porušila základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ďalej porušila

základné právo na inú právnu ochranu sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny vo vzťahu k ňou uplatnenému základnému právu na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a čl. 30 ods. 1 Listiny.

2. Ústavný súd SR zakazuje porušovateľke práv sťažovateľky pokračovanie v porušovaní základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní o dôchodkovej dávke podľa § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

3. Ústavný súd prikazuje porušovateľke práva sťažovateľky nečinnosťou v dávkovom konaní o uplatnenom základnom práve sťažovateľky podľa § 39 ods. 1 ústavy, ktoré sa vykonáva ust. § 68 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, aby vo veci konala a vydala rozhodnutie o dôchodkovej dávke v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

4. Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietla porušenie svojich základných práv a slobôd rozhodnutím Sociálnej poisťovne, proti ktorému podala aj opravné prostriedky až po Najvyšší súd Slovenskej republiky (pozri časť I).

Pri rozhodovaní o sťažnosti ústavný súd vychádza z princípu subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy.

Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov, ktoré rozhodujú podľa čl. 142 ods. 1 ústavy v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany svojho základného práva a slobody na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť všeobecný súd.

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrana základného práva alebo slobody môže byť alebo bola poskytnutá iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 6/04, IV. ÚS 243/05 a iné).

Úlohou všetkých orgánov verejnej moci je poskytnúť ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľka využila všetky dostupné opravné prostriedky, nebola však úspešná podľa svojej predstavy. V danom prípade mala možnosť postupovať podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku a podať žalobu proti rozhodnutiu a postupu správnych orgánov, ktorú aj využila. Sťažovateľka si nemôže vybrať orgán, ktorý jej poskytne ochranu, ale musí zachovať postupnosť ochrany podľa právneho poriadku.

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu neúspech v konaní automaticky neznamená porušenie základných práv a slobôd.

Ústavný súd nemá teda právomoc preskúmať rozhodnutia Sociálnej poisťovne, takáto právomoc prináleží príslušnému krajskému súdu.

Z toho dôvodu bolo potrebné sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, je bez ďalšieho právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej obsiahnutých.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2008